

شورای راهبردی روابط خارجی
Strategic Council on
Foreingn Relations

اهداف رژیم اسرائیل از حملات نظامی به سوریه

یکی از اهداف اصلی حملات اخیر رژیم اسرائیل به سوریه، جلوگیری از ایجاد یک حاکمیت یا دولت مرکزی مقتدر در سوریه است. بنابراین تلاش دارد که با حمله و تهاجم گسترده به جنوب سوریه و مناطق مختلف این کشور حتی دمشق از حاکمیت فراگیر دولت جدید تحت عنوان احمدالشرع یا جولانی جلوگیری کند.

از مهمترین دلایل حملات رژیم اسرائیل به سوریه، جلوگیری از ایجاد یک حاکمیت مرکزی مقتدر، تجزیه سوریه در صورت امکان و الحاق بیشتر دیگر مناطق سوریه غیر از جولان اشغالی به سرزمین‌های اشغالی است.

ایمن رژیم در جدیدترین تهاجمش به بیت جن حمله کرد. این حمله تحت این عنوان بود که عده‌ای حامی حماس در آنجا بودند، لذا در چند روستا با تیپ زرهی و با محاصره کامل تلاش کردند تا به نوعی گروه‌های مسلح را دستگیر کنند.

یکی از دلایل دیگری که برای تلاش رژیم اسرائیل در ایجاد سوریه‌ای ناآرام و متلاطم می‌توان بیان کرد رقابت این رژیم با ترکیه است. در زمره کشورهایی بوده که از گروه تحریرالاشام حمایت کرد و حمایت‌های آشکار آن باعث سرنگونی دولت بشار اسد شده است؛ رقابتی که در حال حاضر بین ترکیه و رژیم اسرائیل بر سر دستیابی به منطقه نفوذ بیشتر در سوریه ایجاد شده، تبدیل به عاملی شده که تل‌آویو به شکل‌های متناوب به سوریه حمله کند. بهانه رژیم اسرائیل این است که از ایجاد هرگونه پایگاه نظامی از طرف ترکیه در سوریه جلوگیری کند.سوال این است که این حملات تا چه زمانی ادامه خواهد یافت؟

آنچه مشخص است اینکه حملات رژیم اسرائیل در هفته‌های اخیر تشدید شده است. یکی از دلایل آن، عدم واکنش دولت احمدالشرع است که تلاش می‌کند تا از طریق رایزنی‌ها و دیپلماسی با رژیم اسرائیل وارد روند صلح و آشتی شود. لذا در قبال این حملات هیچ‌گونه واکنشی نشان نداد.

جولانی طی سفری که به کاخ سفید داشت و در مذاکرات با دونالد ترامپ تضمین‌هایی را دریافت کرد مبنی بر اینکه رژیم اسرائیل مجدداً به سوریه حمله نکند. اما بعد از این مذاکرات نیز رژیم اسرائیل همچنان به دنبال از بین بردن توانمندی‌های نظامی باقی‌مانده سوریه است و تلاش دارد تا سوریه را به یک کشور ضعیف، تجزیه‌شده و شکننده تبدیل کند. زیرا رژیم صهیونیستی این‌واهمه را دارد که ایجاد هرگونه دولت مرکزی در سوریه و حاکمیت مستقل در این کشور می‌تواند به عنوان یک منبع تهدید برای رژیم تلقی شود.

سوال بعدی این است که نگاه جهان عرب به مسائل مرتبط با رژیم اسرائیل چیست؟ جهان عرب را اگر در عربستان و کشورهای همسو خلاصه کنیم، برخی از این کشورها به صلح ابراهیم پیوسته‌اند مانند امارات و بحرین و برخی نیز در پشت پرده با واسطه‌گری آمریکا در حال نزدیک شدن به رژیم اسرائیل هستند. این کشورها تنها به شکل رسانه‌ای به محکوم کردن این حملات اکتفا می‌کنند، حتی مصر که توانمندی‌های نظامی داشت به نوعی در قبال این تهاجم گسترده که این رژیم علیه سوریه، لبنان و نوار غزه انجام می‌دهد، واکنشی نشان نداده است. چون یک رویه مشترک از سمت کشورهای عربی برای پاسخگویی به این تهاجمات وجود ندارد، همین مسئله باعث شده که این رژیم باغی با سرپیچی از تمام قوانین و قواعد امره بین‌المللی تهاجم را در منطقه گسترش دهد.

ایده تشکیل اسرائیل بزرگ از نیل تا فرات از سوی رژیم صهیونیستی، هنوز هم مطرح است. از آنجا که دولت‌های اسلامی دچار اختلاف و تشتت آراء هستند و رژیم اسرائیل حمایت کامل ترامپ را پشت سر خود می‌بیند، بعد از جنگ ۱۲ روزه و تحولات اخیر در منطقه تلاش دارد تا با موقعیتی که پیش آمده اهداف نظامی خود را پیش ببرد.

بین‌الملل
INTERNATIONAL

«جنگ همان صلح است و صلح همان جنگ.» به نظر می‌رسد کمیسیون اروپا، همصدا با تولیدکنندگان بزرگ اسلحه، ضرب‌المثل معروف رمان آرمان شهری جورج اورول، به نام ۱۹۸۴ را اقتباس کرده است. هر دو در تلاشند تا بازارهای مالی را متقاعد کنند که تولید اسلحه می‌تواند روندی پایدار تلقی شود.

بخش دفاعی اروپا به دنبال دستبرد زدن به سرمایه رو به رشدی است که به عنوان سرمایه‌گذاری‌های «سبز» یا «ESG» نگهداری می‌شود. این سرمایه برای ترویج فعالیت‌های زیست‌محیطی، اجتماعی یا حکمرانی خوب در نظر گرفته شده‌اند. طبق آخرین داده‌های مورنینگ‌استار، ارزش بخش اروپایی این بازار ۷ تریلیون یورو است. اتحادیه اروپا با استفاده دقیق از ادبیاتی خاص، اسناد استراتژیک و مجموعه‌ای از جلسات، به تدریج مفهوم «توسعه پایدار» را تغییر داده است. این بر چسب اکنون بخش‌هایی مانند دفاع و امنیت را نیز در بر می‌گیرد که پیش از آن ذاتاً با آن بیگانه بودند.

همانطور که در این تحقیق که توسط Voxeurop دیده می‌شود، کمیسیون اروپا سهم بیشتر سرمایه‌گذاری‌های دفاعی در سبدهای انرژی‌های پاک مدیران صندوق‌های بزرگ سرمایه‌گذاری را مشروعبیت بخشیده است. سازندگان پهباد مانند Safran فرانسه، تولیدکنندگان بمب مانند Rheinmetall آلمان و تولیدکنندگان تانک مانند BAE Systems بریتانیا همگی در سبد صندوق‌های انرژی‌های پاک میلیاردها دلار سهم به‌دست آورده‌اند. بخش عمده‌ای از این پول از شرکت‌های بزرگ مدیریت دارایی جهانی می‌آید که مجاز به فعالیت در بازارهای اروپایی هستند. به‌عنوان مثال، سهام شرکت اسلحه در اسرائیل است و یکی از تولیدکننده پیشرو اسلحه در اسرائیل است و یکی از شرکت‌کنندگان مستقیم در جنگ غزه به شمار می‌رود و مشغول تخریب زمین‌های کشاورزی است، اکنون در صندوق‌هایی با عنوان «تغییرات آب و هوا» یا «ESG» گنجانده شده است. بنابراین، پس‌اندازکنندگان خرده‌پا اروپایی ممکن است ناخواسته آنچه را که کمیسیون سازمان ملل متحدنسل‌کشی نامیده است، تأمین مالی کرده باشند.

▼ ۵۰میلیارد یورو از صندوق‌های سبز سهم تانک‌ها و پهبادهای نظامی

در چهار سال گذشته یعنی از سال ۲۰۲۱، سرمایه‌گذاری صندوق‌های «سبز» در صنعت تسلیحات بیش از سه برابر شده است و از ۵/۱۴ میلیارد یورو به ۸/۴۹ میلیارد یورو رسیده است. بر اساس داده‌هایی که از گروه بورس اوراق بهادار لندن که یک پلتفرم بین‌المللی داده‌های مالی است استخراج کرده‌ایم، سهم سرمایه‌گذاری‌ها در این بخش در سال ۲۰۲۵ دو برابر شده است. ما ارقام مربوط به سرمایه‌گذاری‌های سبز را در ۱۱۸ مورد از بزرگترین شرکت‌های جهان بررسی کردیم، شرکت‌های دفاعی سهمی عام (بر اساس ارزش بازار) را بررسی کردیم و ۳۷ صندوق را که سهام بخش دفاعی را در پرتفوی سبز خود از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۵ شامل می‌شدند، بررسی کردیم.

سرمایه‌گذاری‌های سبز، آن‌هایی هستند که تحت نظارت مقررات اروپایی در مورد افشای اطلاعات مرتبط با توسعه پایدار در بخش خدمات مالی (معروف به SFDR) قرار دارند. این مقررات که از سال ۲۰۲۱ لازم‌الاجرا شده است، قوانینی را برای سرمایه‌گذاری‌هایی که «ویژگی‌های زیست‌محیطی و یا اجتماعی» (ماده ۸) و آن‌هایی که باید به درستی «پایدار» باشند (ماده ۹) تعیین می‌کند. این قانون در مورد همه مؤسسات مالی فعال در اتحادیه اروپا، اعمال می‌شود.

از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۵، ارزش بازار همه شرکت‌های مورد بررسی دو برابر شد و به ۲ تریلیون یورو رسید که معادل تولید ناخالص داخلی فرانسه در سال ۲۰۲۴ است. تنها در سال ۲۰۲۵، حدود ۶۹۹ صندوق سبز سود ۷ میلیارد یورویی از فروش سهام و توزیع سود سهام توسط شرکت‌های درگیر در دفاع به دست آوردند.

نیکولا کخ، از سازمان مردم‌نهاد رصدخانه مالی پایدار، به ووکس‌اوروپ می‌گوید: «تولیدکنندگان سلاح نمی‌توانند تحت تعریف سرمایه‌گذاری‌های توسعه پایدار قرار گیرند، زیرا عملکرد نهایی آنها آسیب رساندن، تخریب یا کشتن است - در نتیجه تأثیر نامطلوبی بر زندگی انسان و اکوسیستم‌ها می‌گذارد- که با اصول توسعه پایدار همسو نیست. بنابراین از اهمیت بالایی برخوردار است که معیارهای غرب‌الگری مثبت و منفی به طور کامل افشا شوند و ترجیحات سرمایه‌گذاران خرد در جلسات مشاوره مالی با دقت روشن و رعایت شوند.» عطیه‌واریس، کارشناس مستقل سازمان ملل در زمینه‌ی بدهی خارجی، سایر تعهدات مالی بین‌المللی و حقوق بشر و همچنین استاد حقوق مالی در دانشگاه ناربوری می‌گوید: «امروزه سرمایه‌گذاری در تولیدکنندگان اسلحه بسیار سودآور است. اگر این شرکت‌ها دریافت‌کننده‌ی تأمین مالی سبز نیز باشند، سرمایه‌گذاری در آنها حتی سودآورتر می‌شود.»

▼ کدام شرکت‌ها بیشترین سود را بردند؟

در سال ۲۰۲۵، ۱۰۴ شرکت، ۸/۴۹ میلیارد یورو از سرمایه‌گذاری‌های ظاهرآسبز که توسط شرکت‌های مدیریت دارایی به بازار عرضه شده بود را به اشتراک گذاشتند.

اتحادیه اروپا

آنیا وارپس
کارشناس سازمان ملل:

بدون صلح، توسعه پایداری وجود ندارد. امنیت لزوماً نباید منجر به تولید و استفاده از سلاح شود که می‌تواند به قتل‌های غیرقانونی منجر شود. تأمین مالی و فراهم کردن وسایل کشتار غیرقانونی از طریق تأمین سلاح و حمایت مالی در کل زنجیره ارزش، با امنیت مطابقت ندارد

voxeurop

دستبرد تسلیحات

چطور اتحادیه اروپا اجازه داد سرمایه صندوق‌ها

نیمی از این مبلغ به ۲۷ شرکت اروپایی رسید. بزرگترین ذینفع، با ۶/۵ میلیارد یورو، شرکت فرانسوی سافران و پس از آن شرکت آلمانی راین‌متال با ۴ میلیارد یورو است. در میان ده شرکتی که بیشترین سرمایه سبز را جذب می‌کنند، می‌توان به MTU Aero Engines آلمان، Leonardo ایتالیا، شرکت تابعه هلندی ایرباس، Thales فرانسه، Indra اسپانیا، Saab سوئد و Rolls Royce و BAE Systems بریتانیا اشاره کرد. طبق مطالعات اخیر، BAE Systems انواع سلاح‌های مورد استفاده ارتش اسرائیل در عملیات نظامی خود در غزه، از جمله هویتزر خودکشی M۱۰۹ که با همکاری Rheinmetall ساخته

شده است را تولید می‌کند. Rolls Royce که شرکت تابعه آلمانی MTU را کنترل می‌کند، تأمین‌کننده قطعات مهندسی برای تانک‌های اسرائیلی، از جمله تانک‌های مورد استفاده در غزه است.

در خارج از اروپا، شرکت‌های آمریکایی تسلط دارند. در صدر رتبه‌بندی‌ها، شرکت‌های بزرگ دفاعی Howmet Aerospace، General Electric، Axon، RTX و Boeing، TransDigm قرار دارند. آنها در مجموع ۱۳ میلیارد یورو - ۷۰ درصد - از ۱۸ میلیارد یورو سرمایه‌گذاری خارج از اتحادیه اروپا را جذب کرده‌اند.

در اروپا، صندوق‌های پایدار پیشرو شامل صندوق ESG Top World هستند که توسط

DWS در آلمان ارائه می‌شود (که ۹۵ میلیون یورو سهام در Bombardier کانادا دارد) و چندین صندوق که توسط Montpensier Arbevel فرانسه بازاریابی می‌شوند. مورد دوم شامل یک «مدل کسب‌وکار SRI» (که SRI مخفف سرمایه‌گذاری پایدار و مسئولانه است) در میان سایر صندوق‌ها است که در مجموع سهامی به ارزش ۶۰ میلیون یورو در ایرباس و Safran دارند. در همین حال، غول آمریکایی نظیر BlackRock در حال بازاریابی (از لوکزامبورگ) یک محصول «انتقال سهام اروپایی» است. این شرکت ۲۴ میلیون یورو سهام در MTU Aero Engines، Rolls Royce و Thales دارد. نیکولا کخ خاطرنشان می‌کند: «تولید سلاح طبق تعریف توسعه پایدار نیست. این شرکت‌ها می‌توانند تمام سرمایه مورد نیاز خود را از طریق ابزارهای بدهی سنتی تأمین کنند، بنابراین تأمین بودجه کافی نباید برای آنها مشکلی ایجاد کند. من معتقد نیستم که حضور آنها در صندوق‌های سبز ناشی از ملاحظات مالی باشد. به نظر من، تلاش صنعت تسلیحات برای طبقه‌بندی شدن به عنوان توسعه پایدار، بیشتر به دلیل اعتبار و به عنوان راهی برای نشان دادن مسئولیت‌پذیری این صنعت است.»

▼ سوالات ناراحت‌کننده یک بانکدار از کمیسیون اتحادیه اروپا

تامی پیمونته مدیر بانک آلمانی Pax-Bank für Kirche und Caritas (بانک صلح برای کلیسا و خیریه) بود. او که آلمانی-ایتالیایی است، سال‌ها در زمینه امور مالی پایدار فعالیت داشته است. در ۲۷ نوامبر ۲۰۲۴، او در یک جلسه مهم که توسط کمیسیون اروپا برگزار شد، شرکت کرد: جلسه‌ای به نام انجمن سرمایه‌گذاری صنعتی دفاعی اتحادیه اروپا، با عنوان فرعی «سرمایه‌گذاری در دفاع و امنیت اتحادیه اروپا: یک اولویت سیاسی جدید». این جلسه مقامات کمیسیون، نمایندگان صنعت تسلیحات و اپراتورهای مالی را گرد هم آورد. هدف مشخص بود: گوشودن در صندوق پول «توسعه پایدار» به بخش دفاعی. ما در ژانویه ۲۰۲۵ با او صحبت کردیم.

پیمونته به عنوان نماینده یک بانک اخلاق‌مدار انتظار پاسخ‌های واضحی از کمیسیون داشت. در عوض، به دلیل درد و رنجش در زیر سوال بردن «توسعه پایدار» ادعایی صنعت تسلیحات، از جلسه اخراج شد. پیمونته که از راه

دور در جلسه شرکت می‌کرد، فقط سوالات ساده‌ای پرسیده بود: «به نظر شما چرا اینقدر مهم است که صنعت تسلیحات توسعه پایدار نامیده شود؟» آخرین صحبت او، طبق گزارشی که به ما ارائه داد، باعث اخراج او از جلسه شد. او به ما گفت: «آنها بدون هشدار مرا بیرون انداختند. من شوکه شده بودم، به نظر می‌رسید که وضعیت غیرواقعی است. من نماینده سرمایه‌داران و سرمایه‌گذاران هستم، به خصوص کسانی که به توسعه پایدار اهمیت می‌دهند؛ که این بخش مورد نظر این جلسه بود.» او بعداً از طریق ایمیل، توضیحی از برگزارکنندگان رویداد دریافت کرد: «شما به دلیل اینکه جلسه را مختل می‌کردید، حذف شدید.»

گزارش پیمونته توسط آندره‌آ بارانز، رئیس بنیاد مالی اخلاقی که او نیز در جلسه حضور داشت، تأیید می‌شود. او به یاد می‌آورد: «تقریباً همه سخنرانان یک جمله تکراری را تکرار کردند: بدون امنیت، توسعه پایدار وجود ندارد. این یک تلاش آشکار برای نشان دادن این بود که امور مالی پایدار با بخش دفاعی سازگار است. انگار من گیاهخوار هستم و آنها در یک رستوران به من استیک می‌دهند و می‌گویند که از این به بعد همه استیک‌ها گیاهی هستند.»

یک گزارش داخلی کمیسیون اتحادیه اروپا که ما دیدیم، نشان می‌دهد که خود برگزارکنندگان چه باوری داشتند. آنها می‌گویند که این جلسه «بحث‌های سازنده‌ای در مورد چالش‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری» ایجاد کرده و «گفت‌وگو بین بخش مالی، کمیسیون و صنعت در مورد تشویق سرمایه‌گذاری دفاعی را تقویت کرده است.» اسلایدهای این رویداد که به طور انحصاری به دست ما رسیده است، این روایت را تأیید می‌کند. چندین اداره کل (DG) کمیسیون اروپا، از اداره دفاع و فضا گرفته تا ثبات مالی، ادعا می‌کنند که تولیدکنندگان اسلحه می‌توانند بدون نقض هیچ مقرراتی در صندوق‌های سبز گنجانده شوند. آن فورت، معاون رئیس کابینه کمیسر دفاع و فضا، خاطرنشان می‌کند که «چارچوب مالی توسعه پایدار اتحادیه اروپا هیچ محدودیتی بر تأمین مالی بخش دفاعی اعمال نمی‌کند». جوانا سیکورا-ویتنبل، رئیس امور مالی پایدار در DG ثبات مالی، موافق است: «چارچوب مالی پایدار اتحادیه اروپا با سرمایه‌گذاری در امور دفاعی سازگار است.»